

Wybieramy

Pomysł, by pomalować ściany, najczęściej przychodzi nam do głowy spontanicznie, jednak na wybór farby zarezerwujmy sobie trochę więcej czasu. Jeśli dokonamy właściwego wyboru, unikniemy przykrych niespodzianek, a malowanie będzie samą przyjemnością.

Jak czytać metryczkę

JAKOŚĆ ZGODNIE Z DIN EN 13 300	
ZDOLNOŚĆ KRYCIA	
KLASA	4 3 2 1
PRZY WYDAJNOŚCI 5 m ² /l	
ODPORNOŚĆ NA ŚCIERANIE W STANIE MOKRYM	
KLASA	5 4 3 2 1
STOPIEŃ POŁYSKU: MAT	

Jakość według normy DIN EN 13 300

Zdolność krycia, odporność na ścieranie w stanie mokrym i stopień połysku to cechy mające wpływ na jakość farby. Klasa 1 oznacza najwyższą zdolność krycia, przy czym ważne jest, by była podana także wydajność w m²/l, ponieważ nałożona ilość w miarodajny sposób wpływa na krycie. Farba z odpornością na ścieranie w stanie mokrym w klasie 1 jest najbardziej odporna na zużywanie i najlepsza do czyszczenia. Określana jest mianem „odporna na ścieranie”. Rozróżniane są następujące stopnie połysku: lśniąca, lśniąca o jedwabistym połysku, jedwabście matowa. Farby o takim stopniu połysku są mniej wrażliwe na zużycie mechaniczne, niż farba matowa bez połysku.

farbę ścienną

To oczywiste, że farba powinna dobrze kryć, dzięki czemu wystarczy nałożyć jej jedną warstwę. Powinna być wydajna, a więc wystarczać na wiele metrów kwadratowych, i odporna – co w praktyce oznacza „niewrażliwa” – na trudy użytkowania. Podjęcie decyzji wydaje się łatwe, ale w markecie budowlanym lub w sklepie wybór jest duży.

Farby dyspersyjne

Najczęściej używanym rodzajem farby do malowania ścian wewnętrznych jest (zwykle biała) farba dyspersyjna. Nadaje się do malowania nowych powierzchni i do renowacji różnych podłoży, np. z raufazy, tapet ze wzorami tłoczonymi, płyt gipsowo-kartonowych i płyt cementowo-włóknowych, tynku i betonu. Składniki farby to przede wszystkim wodna dyspersja (spoiwo), wypełniacze i pigmenty, które mają wpływ na krycie, obfitość (grubość warstwy) i odcień oraz środki pomocnicze (dodatki uszlachetniające),

ułatwiające tworzenie warstwy, polepszające konsystencję i inne właściwości farby.

Różnice w jakości farb są nieuniknione, co wynika z różnych receptur. Również ich poszczególne składniki mają zróżnicowaną jakość i są wymieszane w odmiennych proporcjach. Farby wysokiej jakości zawierają dużo spoiwa i pigmentów. W farbach gorszych jest ich mniej, mają za to więcej wypełniaczy. Pigmenty odpowiadają za siłę krycia i stopień białości lub odpowiedni odcień koloru. Spoiwa sprawiają, że pigmenty łączą się w wytrzymałą, równomierną i dobrze przylegającą masę.

Z reguły lepiej używać dobrej, silnie kryjącej farby. Ale jak rozpoznać dobre właściwości krycia? Oznaczenie zgodności z DIN EN 13 300 na pojemniku (patrz ramka po prawej) oraz dane dotyczące odporności na zużycie i stopnia połysku umożliwiają porównanie produktów.

Wymagania specjalne

W ofercie producentów są także farby dyspersyjne o specjalnych cechach. I tak na przykład tzw. stała farba zawiera środki

zagęszczające, mające umożliwić czyste malowanie bez chlapania.

Szczególnie odporna na zużycie jest farba lateksowa. Bez problemu można ją czyścić na wilgotno, dlatego warto ją stosować w kuchniach i łazienkach, a także w innych, często wykorzystywanych fragmentach pomieszczeń. Jednak nowoczesne farby lateksowe nie są paroprzepuszczalne w takim stopniu, jak zwykle farby dyspersyjne. Dlatego do malowania sufitów w pomalowanych farbą lateksową łazienkach należy wykorzystać tradycyjną farbę dyspersyjną, dzięki czemu unikniemy tworzenia się miejsc zagrzybionych.

Specjalne farby do pomieszczeń wilgotnych, np. kuchni i łazienek, zawierają składniki zapobiegające tworzeniu się pleśni oraz grzybów i nadają się do wykonywania powłok renowacyjnych. Produkty z blokadą antynikotynową pomagają w pomieszczeniach ze ścianami silnie pożółkły od paleniskowego dymu.

Najnowsze badania i postęp technologiczny mają też za zadanie sprawić, by farby były jak najmniej szkodliwe dla zdrowia. Większość produktów nie zawiera środków konserwujących, rozpuszczalników, zmiękcaczy i substancji uczulających alergików. Interesującym rozwiązaniem są farby, które aktywnie redukują ilość szkodliwych substancji i oczyszczają powietrze w pomieszczeniach. W tym przypadku mówi się także o farbach „tworzących zdrowy klimat”.

Uwaga! Nie wszystkie specjalne produkty można barwić.

Przy zakupie farby zawsze warto zwracać uwagę na to, czy dany produkt jest oznaczony ekologicznym znakiem towarowym (tzw. ekoznakiem) np. niemieckiego „Nie-

Nie zawsze musi być biel

bieskiego anioła” albo skandynawskiego „Łabędzia”. Ekoznaki wskazują na produkty, które spełniają wymagania ochrony środowiska i charakteryzują się niską emisją substancji niebezpiecznych. Używanie takiej ekologicznej farby sprawia, że powietrze w pomieszczeniach jest zanieczyszczone w minimalnym stopniu, zarówno w trakcie malowania, jak i potem.

Farby naturalne

Tradycyjne środki malarskie, np. farby wapienne, kazeinowe i klejowe, można przygotować samodzielnie, mieszając według różnych receptur określone składniki. Można je także kupić w postaci proszków gotowych do zmieszania z wodą. Farby te nie zawierają szkodliwych substancji i składają się z surowców odnawialnych lub takich, których jest pod dostatkiem. Są nie tylko nieszkodliwe dla zdrowia, lecz także spełniają wymagania ochrony środowiska. Niestety farby te nie nadają się do stosowania na wszystkich podłożach, a zamalowanie ich innymi farbami może być kłopotliwe.

Zdolność krycia, odporność na ścieranie w stanie mokrym i stopień połysku to cechy mające wpływ na jakość farby. Klasa 1 oznacza najwyższą zdol-

ność krycia, przy czym ważną jest, by była podana także wydajność w m²/l, ponieważ nałożona ilość w miarodajny sposób wpływa na krycie. Farba z odpornością na ścieranie w stanie mokrym w klasie 1 jest najbardziej odporna na zużywanie i najlepsza do czyszczenia. Określana jest mianem „odporna na ścieranie”. Rozróżniane są następujące stopnie połysku: lśniąca, lśniąca o jedwabistym połysku, jedwabście matowa. Farby o takim stopniu połysku są mniej wrażliwe na zużycie mechaniczne, niż farba matowa bez połysku.

Kolory mają znaczny wpływ na nasze samopoczucie, a tym samym na nasze zdrowie. Możemy tego doświadczyć na co dzień, chociażby wtedy, gdy czujemy, jak przyciąga nas atmosfera kawiarenki, której ściany pokryto farbą w kolorze terrakoty. Znamy też wpływ kolorów na efekty optyczne w pomieszczeniach. Pod wpływem sprytnego zastosowania kolorów wysokie, płytkie pomieszczenia mogą zyskać na głębi, a pomieszczenia wąskie mogą sprawiać wrażenie szerszych.

Znaleźć odpowiedni odcień

Producenci oferują obecnie duży wybór farb ściennych w różnych odcieniach, w tym wiele tonacji bieli i aktualnie modne kolory. W porównaniu z białymi farbami podstawowymi są one jednak droższe. A jeśli ktoś chce oryginalnie wykończyć swoje ściany, zgodnie z własnym poczuciem piękna, może sam domieszać pigmenty barwiące.

Decyzja co do wyboru odcienia koloru jest trudna. Pomocne są wzorniki kolorów, jak np. pokazany u góry wachlarz. Gdy użyjemy jednej barwy, którą stopniowo rozjaśnimy lub ściemnimy pigmentami, powstanie harmonijna kompozycja kolorystyczna. Spokojne kombinacje powstają wtedy, gdy zastosowanych zostanie dwa lub więcej kolorów, które w wachlarzu barw leżą obok siebie.

Kontrastowe zestawienie powstaje, gdy wykorzystamy barwy dopełniające (np. czerwień i zieleń). Kolory czarny, biały i szary, a także brązy, beże i odcienie kremowe, dobrze nadają się do tonowania i cieniowania (kontrasty).

Informacje i sugestie dotyczące aktualnych trendów kolorystycznych, a także możliwych do wykonania barwnych zestawień, można znaleźć w dobrych czasopiśmie wnętrzarskich, np. „Tak mieszkam”. Na zamieszczonych w nich zdjęciach można także zobaczyć, jakie kolory oddziałują w połączeniu z wyposażeniem pomieszczeń (meblami, zasłonami itd.). Jeśli ktoś nie chce polegać jedynie na swoim wyczuciu, może również zajrzeć na strony internetowe producentów farb, które dają możliwość interaktywnego zestawienia palety barw lub wirtualnego pomalowania całych pomieszczeń i wypróbowania swoich pomysłów. Po dobraniu wymarzonego koloru, ostateczną pewność zdobędziemy, prosząc o radę fachowca w sklepie lub markecie budowlanym.

W odpowiednim świetle

Mieszanka możliwa

Bezpośrednio u sprzedawców można zlecić wykonanie mieszanki. Także przyniesione wzorce, np. skrawek tapety lub płytka ceramiczna, pozwalają na ustawienie urządzeń mieszających najnowszej generacji. Potrafią one „odczytać” barwę wzorca za sprawą skanera, a następnie przygotowują skład mieszanki. Zalecamy jednak, by za pomocą pasków testowych sprawdzić, jak faktycznie będzie wyglądała farba po wyschnięciu (patrz także ramka na dole).

Decydującą zaletą wykorzystania maszyny do mieszania farby jest powtarzalność wybranego odcienia, co jest ważne, jeśli w przyszłości zamierzamy ponownie go odtworzyć (albo gdy podczas malowania pomylimy się w obliczeniach co do ilości potrzebnej farby). Gdy w dodatku zachowamy metkę farby lub zanotujemy jej kod, możemy być pewni wyniku kolejnego mieszania przy użyciu mieszalnika.

Wszyscy, którzy zdecydują się samodzielnie zmieszać farbę, mają do dyspozycji niezliczoną ilość wariantów substancji barwiących w pojemnikach różnej wielkości. Najczęściej na ich opakowaniach podano, ile barwnika trzeba użyć, by uzyskać odpowiednio intensywny kolor. Również sprytne dozowniki pozwalają łatwo uzyskać indywidualnie dobrane odcienie. Reprodukacja zmieszanych w ten sposób farb jest możliwa tylko w przypadku wykonania pracy bardzo dokładnie i zanotowania wszystkich jej kolejnych etapów. Jeśli do zabarwienia użyjemy kilku różnych kolorów, powtórzenie składu mieszanki będzie odpowiednio trudniejsze.

Do mieszania najlepiej użyć odpowiednio dużych pojemników, owalnych lub okrągłych – w kanciastych barwniki mogą osadzać się w narożnikach. Lepiej używać mieszadła założonego na wiertarkę, bowiem mieszanie ręczne nie da równie dobrych efektów.

Dopasowanie

Ważne, by farba ścienna pasowała do farby pigmentowej. Zaleca się więc zakup obu produktów u tego samego producenta, by ich „chemia” była jednorodna i można było uzyskiwać

dokładnie ustalone odcienie barw. Przy użyciu specjalnych farb dyspersyjnych jest to szczególnie ważne. Należy wcześniej sprawdzić, czy ich barwienie jest w ogóle możliwe, a jeżeli tak, to czy powstają kolory o odpowiedniej intensywności. W pewnych warunkach, po dodaniu zbyt dużej ilości pigmentu, znikają szczególne cechy gotowej farby (np. blokada zapobiegająca powstawaniu plam z nikotyny).

Jeśli chcemy zabarwić białą farbę przyjazną środowisku, powinniśmy tak samo świadomie wybrać odpowiednie farby pigmentowe. Jeżeli nie używamy farby dyspersyjnej, lecz farby naturalnej, np. kazeinowej, barwimy ją odpowiednimi dodatkami – w tym przypadku pigmentami. Wcześniej należy zasięgnąć informacji, czy wybrany przez nas odcień można osiągnąć za pomocą naturalnych pigmentów.

Przed każdym mieszaniem – bez względu na to, czy za pomocą urządzenia u sprzedawcy, czy w wiadrze we własnym domu – trzeba oczywiście dokładnie ustalić zapotrzebowanie na składniki. Nie wolno być skąpym w trakcie obliczania ilości potrzebnej farby, ponieważ nie ma nic bardziej denerwującego od sytuacji, gdy podczas malowania w połowie ostatniej ściany skończy się dokładnie skomponowana farba.

Po ustaleniu, czy ściany będą skromnie pomalowane na biało, czy też na inny kolor (a może nawet na kilka z nich), zaczynamy przygotowania – im staranniejsze, tym lepszy efekt.

Aby ustalić, jak dany odcień koloru będzie w rzeczywistości wyglądał na ścianie, próbka musi być całkowicie wyschnięta (ten proces można przyspieszyć za pomocą suszarki do włosów) – wilgotna farba zawsze sprawia wrażenie trochę ciemniejszej. Próbkę oglądamy w pionie – nie układamy jej płasko, ponieważ powierzchnie ścian słabiej odbijają wpadające do pomieszczenia światło i sprawiają wrażenie ciemniejszych. Ponadto oświetlenie w pomieszczeniu, w którym oglądamy próbkę, powinno być zbliżone do będącego w tym, które ma być malowane. Oplaca się więc poświęcić trochę czasu, by np. wynieść z marketu budowlanego próbkę na zewnątrz i obejrzeć ją przy świetle dziennym.

Przygotowania

O ile to możliwe, wynosimy z pokoju wszystkie sprzęty lub układamy je na podłodze. Następnie taśmą malarską oklejamy listwy podłogowe, parapety i ramy okienne oraz drzwiowe. Demontujemy nie tylko wszystkie lampy, lecz także usuwamy wszelkie tkwiące w ścianach gwoździe i wkręty. Jeśli otwory po nich mają być później wykorzystane ponownie, wkładamy do nich dla oznaczenia zapalki. Nie zapomnijmy wyłączyć prądu przed odkręceniem gniazdek i lamp!

Nie chwytajmy zbyt szybko za wałek i pędzel. Najpierw sprawdzimy powierzchnie, które mają być malowane, czy nie są uszkodzone. Niewielkie rysy i dziury (po kołkach) trzeba zaszpachlować i w miarę potrzeby, po wyschnięciu, oszlifować na gładko.

Jeśli malowane mają być nowe tapety lub na nowo otynkowane ściany, nie powinno być żadnych problemów z podłożem. Gdy mamy do czynienia ze starymi farbami, sprawdzamy stare powłoki malarskie, czy dobrze przylegają (patrz ramka na następnej stronie).

Narzędzia

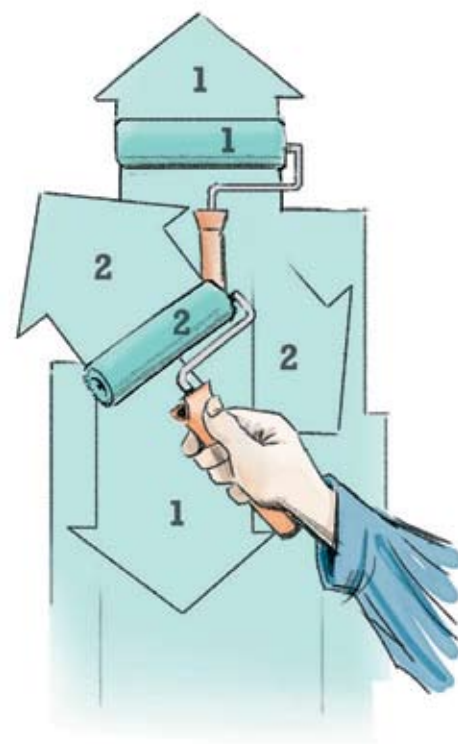
Oprócz przygotowania pomieszczenia, podłoża oraz farb, trzeba również dobrać odpowiednie narzędzia, które zagwarantują dobre wyniki pracy. Nie obejdziemy się bez wałka malarskiego umożliwiającego równomierne nakładanie farby oraz kratki do zbierania jej nadmiaru. Rozmiary

wałka powinny być dobrane do wielkości ściany i możliwości dostępu do niej. Oczywiście wałki i wiadro z farbą także muszą do siebie pasować. Do malowania miejsc trudno dostępnych, np. za grzejnikami, można użyć specjalnego wałka o niewielkiej średnicy i z długim trzpieniem. Można też kupić specjalne wałki do narożników lub do wykonywania obniżonego połączenia ścian z sufitem.

Tanich produktów z pluszu lub typu „vestan” z tkaniny poliestrowej nie polecamy, lepsze są wałki malarskie na bazie poliamidu lub poliakrylu. Wałki ze skóry jaśniejszej są wprawdzie droższe, ale przodują pod względem uzyskiwanych przy ich użyciu wyników. Zawsze przed pierwszym użyciem wałek zwilżamy, ponieważ wtedy otworzą się włókna i łatwiej będą wchłaniały farbę.

Przy malowaniu wysokich ścian lub sufitów w pokojach warto posługiwać się teleskopowym trzonkiem, dzięki któremu unikniemy ciągłego wspinania się na drabinę. Narożniki można wygodnie malować za pomocą zagiętego pędzla z długim trzonkiem lub specjalnego wałka do narożników.

Aby uniknąć konieczności stałego mycia pędzla i wałka w przerwach między kolejnymi etapami prac, można owinać narzędzia folią śniadaniową lub włożyć w plastikowy woreczek. Po zakończeniu prac od razu oczyszczamy narzędzia, by resztki farby nie przysychały. W przypadku farby dyspersyjnej wszystkie używane do malowania narzędzia wystarczy dokładnie umyć w wodzie.

Technika pracy

Generalna zasada brzmi: najpierw malujemy sufit, a dopiero potem ściany. I zawsze pracujemy zgodnie z kierunkiem padania promieni światła, zaczynając od miejsc przy oknach. Najpierw pędzlem lub małym wałkiem starannie malujemy krawędzie, następnie dużym wałkiem (na teleskopowym trzonku) pokrywamy farbą duże płaszczyzny.

Cały sufit i poszczególne ściany malujemy w jednym etapie prac i o ile to możliwe unikamy wszelkich przerw, ponieważ w przeciwnym razie wszelkie nowe przyłożenia narzędzi rozprowadzających farbę staną się widoczne. „Zawsze mokre na mokre”. Wałek tak długo obracamy na kratce do usuwania nadmiaru farby, aż przestanie z niego kapać.

Malowanie ścian rozpoczynamy od kątów i od strony okien. Następnie posuwamy się zgodnie z kierunkiem padania światła w pomieszczeniu. Aby uzyskać możliwie równomierną powierzchnię, radzimy podzielić ścianę na fragmenty wielkości 1 m²

i zamalowywać je kolejno ruchami w kształcie „M” lub „W”, a następnie wykonać warstwę wykończeniową z góry na dół (patrz rysunek po lewej).

Jeśli wykorzystujemy kilka farb i na przykład chcemy pomalować jedną ze ścian w innym kolorze, musimy jej krawędzie precyzyjnie okleić, najlepiej elastyczną taśmą malarską. **Uwaga!** Po skończeniu malowania natychmiast usuwamy paski taśmy, dopóki farba jest jeszcze wilgotna, ponieważ po jej wyschnięciu krawędzie pomalowanej płaszczyzny mogą się „postrzępić”.

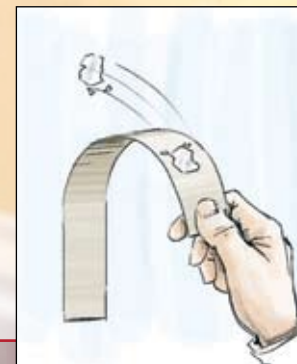
Jeśli pierwsza powłoka nie pokryje całości, np. z powodu bardzo ciemnego podłoża, nakładamy kolejną warstwę farby. Robimy to, gdy pierwsza warstwa jest już całkiem sucha, inaczej powstaną nieestetyczne ślady po wałku.

Malowanie – trochę inne

Wyjątkowo interesujące efekty powstają, gdy nakładamy farbę, wykorzystując rozmaite techniki: wycieranie, przykładanie i rozprowadzanie owiniętym wałkiem.

W przypadku tych technik zawsze wykorzystuje się farby podkładowe i dekoracyjne, które zamiast wałkiem lub pędzlem są rozprowadzane szmatką, gąbką, specjalną rękawiczką albo innymi podobnymi narzędziami. Jeśli decydujemy się na zastosowanie jednej z tych technik, jest sensowne i wskazane, by dekorowaniem ściany zajmowała się tylko jedna osoba, ponieważ w przeciwnym razie powstaje niebezpieczeństwo przypadkowych nieregularności. Jeśli ktoś po raz pierwszy stosuje malarskie techniki dekoracyjne, powinien najpierw wypróbować je na niewielkiej powierzchni i zarezerwować sobie na pracę odpowiednio dużo czasu.

Bez względu na to, czy decydujemy się pomalować ściany na biało, czy też kolorowo, a może z wykorzystaniem technik dekoracyjnych, jeśli będziemy postępowali zgodnie z planem i pracowali starannie, dekorowanie ścian może być dla nas niezwykle satysfakcjonującym zajęciem. Inwestujemy przecież nasz czas i energię w nasz dom, a od udanego wyniku pracy zależy nasze dobre samopoczucie.

Sprawdzanie starej powłoki malarskiej

Złym podłożem są farby, które kładą się na ciemno przy dotknięciu zwilżonym palcem lub nie zdejmuje się z taśmą klejącą. Test ten polega na przyciśnięciu do ściany taśmy klejącej i zerwaniu jej. Jeśli do jej spodu przylgną fragmenty warstwy farby, podłoże nie nadaje się do zamalowania. W takim przypadku zmywamy powierzchnię, pokrywamy środkiem gruntującym (który przeniknie do luźnej farby i górnej warstwy tynku, tworząc mocne podłoże) lub od razu na nowo ją tapetujemy.

JEDYNY MAJSTER, KTÓREMU MOŻNA ZAUFAĆ

DIY Majster

Szukaj w kioskach
pod koniec każdego miesiąca

archiwum, informacje,
najciekawsze artykuły
w plikach pdf za darmo na

www.diy-majster.pl

NARZĘDZIA I AKCESORIA

- ◆ podpowiadamy, jakie narzędzia będą dla nas najlepsze
- ◆ podajemy najważniejsze kryteria wyboru elektronarzędzi
- ◆ radzimy, jak używać narzędzi

URZĄDZANIE I DEKOROWANIE

- ◆ podpowiadamy, jak efektownie urządzić wnętrze
- ◆ pomagamy w doborze materiałów, okuć i narzędzi
- ◆ doradzamy, jak krok po kroku zbudować meble

REMONT I MODERNIZACJA

- ◆ podpowiadamy, jak zaplanować remont
- ◆ doradzamy, jak najlepiej wykonać prace wykończeniowe
- ◆ oceniamy materiały i preparaty niezbędne przy remoncie

DOM I OTOCZENIE

- ◆ pomagamy zbudować altankę i ogrodowe ścieżki
- ◆ doradzamy, jak wybrać najlepszą kosiarkę
- ◆ podpowiadamy, jak urządzić plac zabaw dla dzieci